

موضوع: اوراق استصناع (۱)

جلسه روز چهارشنبه مورخ ۸/۳/۸۷ ساعت ۱۶/۳۰ در محل سازمان بورس اوراق بهادار و با حضور آقایان مصباحی مقدم، هادوی تهرانی، نظری، موسویان، فهیمی، سعیدی و جمعی از کارشناسان سازمان تشکیل گردید و پیرامون انتشار اوراق استصناع بحث شد. در این جلسه بیشتر روی قرارداد استصناع به شرح زیر بحث شد.

تعریف استصناع

واژه استصناع در لغت از باب استفعال از ماده «صنع» است و به معنای طلب و سفارش ساخت چیزی را می‌گویند و در اصطلاح فقهی و حقوقی، استصناع قراردادی است که به موجب آن یکی از طرفین قرار داد، در مقابل مبلغی معین، ساخت و تحویل کالا یا طرح مشخصی را در زمان معین نسبت به طرف دیگر به عهده می‌گیرد.

تفاوت استصناع با سایر قراردادها

۱. در قرارداد استصناع به طور معمول کالای مورد نظر موجود نیست و سازنده در آینده ساخته و تحویل می‌دهد،
۲. در قرارداد استصناع تهیه مواد اولیه و لوازم کار به عهده سازنده است.
۳. بطور معمول زمان انعقاد قرارداد بخشی از ثمن به عنوان پیش پرداخت داده می‌شود بخش دیگر به صورت دفعی یا تدریجی تا زمان تحویل کالا پرداخت می‌شود.

انواع استصناع

۱. سفارش ساخت و تکمیل کالا یا طرح نیمه تمام،
۲. سفارش ساخت تعدادی کالای متعارف،
۳. سفارش ساخت کالای خاص،
۴. سفارش احداث طرح یا پروژه‌ای خاص،
۵. سفارش ساخت برای انجام معامله.

ارکان استصناع

۱. طرفین قرارداد، در قرارداد استصناع، سفارش دهنده را مستصنع و سازنده را صانع می‌گویند،
۲. عقد (ایجاب و قبول)، قرارداد استصناع همانند سایر قراردادهای نیاز به ابراز اراده و رضایت طرفین به انعقاد قرارداد دارد.

۳. عوضین، کالا یا پروژه‌ای که سفارش ساخت آن داده می‌شود، موضوع قرارداد استصناع یا مستصنع می‌گویند، مبلغی که در قبال ساخت و تحویل کالا یا پروژه پرداخت می‌شود را عوض استصناع می‌گویند.

دیدگاه‌های فقهی پیرامون استصناع

۱. استصناع قرارداد باطل
۲. استصناع قرارداد صحیح
  - ۲-۱. استصناع مصداقی از بیع سلف
  - ۲-۲. استصناع به عنوان بیع مستقل
  - ۲-۳. استصناع به عنوان اجاره یا جعاله
  - ۲-۴. استصناع به عنوان قرارداد مستقل
  - ۲-۵. استصناع در قالب قرارداد صلح

کمیته بعد از بررسی دیدگاه‌های فقهی به این جمع بندی رسید. که اولاً، استصناع قراردادی مشروع و مجاز است. ثانیاً، می‌تواند در قالب قراردادهای عقد مستقل، صلح و جعاله منعقد گردد.

امضاء حاضرین اعضای کمیته، آقایان:

مصباحی مقدم

هادوی تهرانی

موسویان

آقائری